

Talousarvioraami 2027

Khall 16.06.2026 § 131

Selostus

KunL 410/2015 § 110

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnitelmakausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnitelman tasapainossa voidaan ottaa huomioon talousarvion laadintavuoden taseeseen kertyväksi arvioitu ylijäämä. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kuntarakennelaissa tarkoitetun uuden kunnan alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa kuntajaon muutoksen voimaantulosta. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. (21.5.2021/419)

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloushoidossa on noudatettava talousarviota.

Lähtökohdat raamin 2027 valmisteluun

Tilinpäätös 2025

- Kokonaistulot 5 005 649 €, suurimmat tuloerät verotulot ja valtionosuudet
Kokonaismenot 5 050 434 €, suurin menoerä toimintakulut 4 488 711 €
- Kokonaismenot ylittivät kokonaistulot -44 785 €
- Toimintatuotot 20251 380 361 €,
- Toimintakulut -4 488 711 €, joista henkilöstökustannusten osuus
-2 362 079 €
- Palvelujen ostot 1 149 256 €
- Verotuotot olivat 2 194 614 €, toteuma 92,40 %
- Valtionosuuksien 1 395 029,00 €, toteuma 99,54 €
- Tilikauden 2025 tulos ennen varausten ja rahaston muutosta on 36 772 €
ylijäämäinen. Poistoeron lisäämisen jälkeen ylijäämä 125 099 €.

Talousarvio 2026

Talouden raamin ja talousarvion 2026 laadinnan tavoitteeksi asetettiin nollatulos. Sopeutuksesta huolimatta talousarvion tulos on -270 334 €, ja poistoeron jälkeen alijäämä -182 007 €. Vuosikate 2026 on 161 800 €.

Valtuusto päätti 12.5.2026 talousarviomuutoksista:

- huoneistoremontit 50 000 € (Kv 12.5.2026 § 30).
  - Kuntapankin purkukulut 38 872,48 € (Kv 12.5.2026 § 31)
- Henkilöstömenojen 2026 osalta on varauduttu virka- ja työehtosopimusten mukaisiin palkankorotuksiin. Kunnan tulovero% pysytetään samana kuin vuonna 2025 8,9%, samoin kiinteistöverot (Kv 11.11.2025 § 58).

Talousarvion 2026 investointien menoesitys on 425 000 €, Investoinnit rahoitetaan vuonna 2026 kunnan kassavaroista. Tarvittaessa käytetään Hailuodon kunnan Kuntarahoituksen Kuntatodistusohjelmaa (lyhytaikaisen luoton limiitti 500 000 €)

Verotulojen toteumaprosentti 4/2026 on trendin mukaisesti alle budjetoidun 31,20%. (Tot. 33,33%). Valtionosuuksien 4/2025 toteuma on 32,71%

Kunnan toimintatuotot 4/2026 31,37% ja toimintakulut 4/2026 32,21%.

Talousarvion 2027 ja taloussuunnitelman 2028-2029 valmistelussa tulee huomioida

Kunnan toiminnan uudistaminen ja talouden sopeuttaminen; TASO-työryhmän toimeksianto 2026 ja ryhmän valmistuvat esitykset suunnitelmakaudelle 2027-2029.

Uuden saaristolain mukaisesti tapahtuva saaristolaisän supistuminen, muutokset vos-järjestelmässä. Parlamentaarisien kuntien tulevaisuustyöryhmän 26.2.2026 – 18.12.2027 tiedotukset ja väliraportti 12/2026 sekä muu raportointi.

Talousarvion valmistelu perustuu toteutuneiden kustannusten sekä voimassa olevien sopimusten perusteella laadittuun mahdollisimman tarkaan arvioon vuoden 2027 kustannuksista sekä

Verotulot ja valtionosuudet huomioidaan Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton ennusteiden mukaisesti. Ensimmäinen vos-ennuste 5/2026 1 252 016 euroa, verotuloennuste 2 415 000 euroa.

Ensimmäinen alustava kunnan ennakkollinen tuloslaskelma alijäämäinen -534 784 euroa. Tulos tarkentuu valmisteluprosessin edetessä.

TA2027-prosessin ja tarpeellisten kuntastrategiapäivitysten samanaikainen, synkronoitu toteuttaminen; kuvataan TA2027 valmisteluajataulussa

Henkilöstömenot 2027. Ennakollisessa tuloslaskelmassa kuvattu henkilöstöorganisaatio 2026 + virka- ja työehtosopimusten korotukset 1.8.2026 + korotus 2,6%

Hailuodon Vuokrakiinteistöt Oy aloittaa 1.1.2027; vuokratulot siirtyvät yhtiölle, työntekijät peruskunnassa. Yhtiö ostaa tarvitsemansa palvelut, kunta laskuttaa. Siirtyvien kiinteistöjen kulut (palvelujen ostot, aineet,

tarvikkeet, tavarat) siirtyvät yhtiölle. Ennakollinen TA-sisältää arvion kiinteistöpalvelun myyntitulosta.

TA2027, TS2028-2029 arvioitu investointitarve on 1,5-2 Meuroa. Investointiehdotukset käsitellään toimialalautakunnissa ja kunnanhallituksessa 8/2026.

Ennakollinen tuloslaskelma 12.6.2026 kunnanhallituksen oheismateriaalina.

TA2027 valmisteluajataulu

Toimenpide	Aika
TA2026 raami	Kh 16.6. ja 30.6.2026
TA-laadintaohje, investointiesitykset	Kh 25.8.2026
Kuntastrategia- ja TA-seminaari (ennakolliset aineistot, kyselyt ym. päivitystarve)	9/2026, pvm
Kuntastrategia	Kh 22.9.2026, Kv 13.10.2026
Sisäiset erät ja palkat TA-pohjassa	30.9.2026
Palvelualueiden käyttötalous TA-pohjaan	16.10.2026
TA2027, TS2028-2029 perustelut (ts)	30.10.2026
TA2027 lautakunnissa ja Khssa	26.10.-29.10, 17.11.2026
Kunnanvaltuusto TA2027, TS2028-2029	8.12.2026

Vero% käsittely kunnanhallituksessa	3.11.2025
Vero% käsittely kunnanvaltuusto	10.11.202

Valmistelija Kunnanjohtaja Alikoski, 040 6836522

Esittelijä Kunnanjohtaja Alikoski Maarit

Päätösehdotus: Kunnanhallitus linjaa ja antaa ohjauksen talousarvioraamin 2027 valmisteluun.

Päätös Kunnanhallitus kävi keskustelun talousarvioraamin valmistelusta.
Ennakollisen tuloslaskelman tietoja syvennetään osana jatkovalmistelua.
Raamin käsittely jatkuu kunnanhallituksessa 30.6.2026